

Звіт

про гірський експериментальний туристський
(вид туризму)
спортивний похід 1 категорії складності
Кримом
(географічний район)
Що був здійснений з 28.12 2013 р. по 05.01 2014 р.

Маршрутна книжка № 51-ГЕ/13 ЦМКК

Керівник групи Козлик Олександр Вікторович

Адреса керівника: Київ, вул. Борщагівська 148, тел 095-075-29-70, galiaf08@mail.ru

Маршрутно-кваліфікаційна комісія ЦМКК ФСТУ розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівникові як похід I(першої) категорії складності в малих горах.

Звіт використовувати в бібліотеці т.к. «Глобус» на сайті <http://tkg.org.ua/>

Штамп ЦМКК

Зміст

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід
  - 1.1. Параметри походу
  - 1.2. Характеристика районів проведення походу
  - 1.3. Докладна нитка маршруту
  - 1.4. Дані про досвід учасників
2. Організація туристського спортивного походу
  - 2.1. Загальна ідея походу
  - 2.2. Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця маршруту
  - 2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти
  - 2.4. Зміни маршруту та їх причини
  - 2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником
3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту
  - 3.1. Графік руху
  - 3.2. Висотний профіль маршруту
  - 3.3. Технічний опис проходження маршруту
  - 3.4. Технічні перешкоди
  - 3.5. Картографічний матеріал
4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту
5. Додатки

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід.

1.1. Параметри походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
Гірський в малих горах	I (перша)	108 км	9	9	28.12.2013-5.01.2014

1.2. Характеристика районів проведення походу

Кримські гори (кримськотат. Qırım dağları, Къырым дагълары) — гірська система, що займає південну та південно-східну частину Кримського півострова.

Гірська система утворена трьома гірськими грядами, що простягаються від мису Айя в околицях Балаклави на заході до мису св. Іллі у Феодосії на сході. Довжина Кримських гір становить біля 160 км, ширина біля 50 км. Зовнішня гряда представляє собою ряд куест, що поступово піднімаються до висот близько 350 м. Внутрішня гряда досягає висоти 750 м. Найвища точка протяжної вздовж Північного Берега Чорного моря Головної гряди — гора Роман-Кош висотою 1545 м, знаходиться на Бабуган-яйлі.

Сніжна зима в Криму починається з другої половини січня та продовжується до середини березня.

Технічно цікавою частиною кримських гір є так званий «Центральний Крим» - це район Ангарського перевалу і включає в себе східні відроги Бабуган-яйли, схили Чатир-Дагу, Демерджі, Тирке та Карабі-яйли. На цих схилах зосереджена більшість локальних гірських перешкод, яких достатньо для проходження походів 1-2 категорії складності.

1.3. Докладна нитка маршруту

с. Малий Маяк – т/с Парагильмен – дж. Талма – дж. Ак-Чокрак – дж. Ай-Йорі – Ізобільне вдсх. – дж. Саурган – ГЛП кулуар Корбек – г. Еклізі-Бурун – ГЛП кулуар Кам'яно Нижній (1А) – пер. Ангарський – дж. Версі – дж. Демерджі – ГЛП кулуар Хаос (1А) – г. Півд. Демерджі – т/с Джурла – вдсп. Джур-Джур – ГЛП кулуар Тирке центр.(1А) – т/с Ай-Алексій – дж.Нефан-Узень – т/с Чігенітра – дж. Тарасовський – дж. Котла – с. Зеленоріг'я (Арпат) – с. Морське

1.4. Дані про досвід учасників

	<i>П.І.П.</i>	<i>Рік народження</i>	<i>Обов'язки в поході</i>	<i>Туристський досвід</i>	<i>Контактна інформація</i>
	Козлик Олександр Вікторович	1992	Керівник	2ГУ Кавказ	galiaf08@mail.ru
	Рябуха Сергій Миколайович	1989	Ремонтник	2ГУ Кавказ 1ГК Крим	p-xa@ukr.net
	Міщенко Іван Валерійович	1988	Пом. керівника	2ГУ Карпати	dadajora@yandex.ru
	Мхеян Микаел Фрунзикович	1974	Учасник	5ПУ Алтай	miky7@mail.ru
	Заскальна Анастасія Василівна	1992	Навігатор, літописець	2ПК Карпати	avzaskalna@gmail.com

	Ріпенко Василь Васильович	1990	Зав. госп з харчування	2ПУ Карпати	thewrm20@gmail.com
	Хомякевич Максим Йосипович	1992	Культурний організатор	1ПУ Карпати	Sima0907@gmail.com
	Керов Олександр Євгенійович	1995	Зав.спорядже нням	н.к Крим	renkof0@gmail.com
	Розуван Валерій Станіславович	1988	Фотограф	н.к Крим, Карпати	valera.rozuvan@gmail.com
	Пашенько Марія Андріївна	1992	Лікар	н.к Карпати	masha.pashenk@gmail.com
	Борисова Тетяна Володимирівна	1990	Фотограф	н.к Крим, Кавказ	diouzu@gmail.com

	Пастухова Марина Володимирівна	1992	Логіст	н.к Крим	marinka1311@ya.ru
	Сакова Дар'я Петрівна	1996	Фінансист	н.к Крим	dsakova@ro.ru
	Мартинець Надія Олегівна	1994	Еколог	н.к Крим	ndnmrtnc@ukr.net
	Степанчук Віталій Володимирович	1983	Костровий	н.к Крим, Карпати, Словатчина	stepanchuk.vitaliy@ gmail.com
	Коваленко Богдан Анатолійович	1990	Учасник	н.к Карпати	animant@mail.ru

2. Організація туристського спортивного походу

2.1 Загальна ідея походу

Метою даного походу, який в ході проведення учасники назвали «Перше випробування», було ознайомлення з таким видом походів як «гірський», а також підготовка до більш серйозних походів, набуття вмінь, навичок ведення та організації життєдіяльності в зимових гірських умовах, набуття учасниками індивідуальної техніки пересування різними видами рельєфу – осипами різної величини, снігу.

Район Південно-Східного Криму був вибраний у зв'язку з наявністю переважної кількості ГЛП 1А категорії складності, представлених в гірському Криму, що дозволяють пройти похід першої категорії складності в Україні в відносно сприятливих кліматичних умовах.

Основна ідея даного походу, так як більша частина групи це студенти, то це – відпочити від навчання та весело зустріти новий рік подалі від міської метушні. Також задумкою походу був його якомога більш наближений графік набору висоти до великих гір.

Для більшості учасників похід був першим подібним досвідом і тому мав забезпечити естетичне задоволення від краєвидів, помірні фізичні навантаження і комфортний відпочинок, формування команди і переконань, притаманних спортивному туризму, ведення здорового способу життя.

2.2 Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця походу.

Точки початку та закінчення маршруту вибирались за принципом зручності та без проблемності під'їзду та від'їзду чисельної групи. Підходящим для цього є населені пункти з добре налагодженим сполученням з Сімферополем, будь то рейсовий або комерційний транспорт. Початок маршруту в с. Малий Маяк був вибраний в зв'язку зі зручністю під'їзду тролейбусом, а також для забезпечення основної цілі походу: поступового набору висоти та кілометражу. На нашу думку закінчення походу в Криму є тільки одне – на морі..., так як спуск до моря в кінці походу несе в собі не тільки потужну мотиваційну роль, але й чисто практичні цілі - проведення останньої ночівлі в комфортних умовах з гарячою водою, для приведення групи в належний стан.

До с. Малий Маяк курсує, кожні 20 хвилин рейсовий тролейбус «Сімферополь – Ялта» від залізничного вокзалу. Від м. Судак регулярно, через кожні 20-30 хвилин, курсує рейсовий транспорт до Сімферополя, але ми скористувалися послугами приватних перевізників.

2.3 Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти

Заявлена нитка маршруту:

с. Малий Маяк – т/с Парагильмен – дж. Талма – дж. Ак-Чокрак – дж. Ай-Йорі – Ізобільне вдсх. – дж. Саурган – кул. Корбек – г. Еклізі-Бурун – кул. Кам'яно Нижній (1А) – пер. Ангарський – дж. Версі – дж. Демерджі – кул. Хаос (1А) – г. Півд. Демерджі – т/с Джурла – вдсп. Джур-Джур – пер. Тирке центр.(1А) – т/с Ай-Алексій – дж.Нефан-Узень – т/с Чігенітра – дж. Тарасовський – дж. Котла – с. Зеленоріг'я – с. Морське

Запасні варіанти:

Запасні варіанти проходження

- 1) В обхід кул. Корбек через т/с Букова поляна до пер. Ангарський та до дж. Версі.
- 2) В обхід кул. Хаос через т/с Поляна Ман до т/с Джурла.
- 3) В обхід кул. Тирке Центральний через т/с Ай –Алексій до т/с Чігенітра.
- 4) Проходження ГЛП кул. Фул (Карабі Яйла) через Малі ворота до дж. Верес Чокрак.
- 5) дж. Тарасовський через дж. Павло Чокрак, г.Сорі, т/с Ворон, г. Плакья, проходження ГЛП кул. Плакья спуск до с. Ворон і далі до с. Морське

Аварійні виходи з маршруту:

До найближчих сіл та Ангарського перевалу.

2.4 Зміни маршруту та їх причини

Маршрут пройдений по основному варіанту.

2.5 Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Маршрут пройдений всіма учасниками в повному обсязі.

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1 Графік руху

<i>Дата № дня</i>	<i>№ відрізка шляху</i>	<i>Назва шляху</i>	<i>Час</i>	<i>Відстань, перепад висот</i>	<i>Метео-умови</i>	<i>Опис відрізка</i>	<i>Примітки</i>
1	2	3	4	5	6	7	8
28.12.13 1-й день	1.1	Дорога від с.Малий Маяк	12:35-13:25		Ясно, без опадів, +10 С	1. Праворуч траси знаходиться поворот, який заходить до лісу, йшли ним. Широка, ґрунтова дорога через лавандові луки, потім через ліс. Поворот на північ, дорога вузька, кам'яниста. Орієнтир – металева труба. Йшли вздовж неї. 13:18 – ст. Парагельмен.	На місці ночівлі дві стоянки, вище та нижче дороги. Джерело вище дороги метрів за 30.
	1.2	Тропа через ліс під г.Парагельмен	13:40-14:35			2. Розвилка при широкій дорозі, поворот ліворуч в ліс. Широка дорога через ліс - йдемо нею.	
	1.3	Тропа до дж. Талма	15:05-15:40			3. Вийшли на плато. Спустилися через ліс і вийшли на широку дорогу. Ночівля біля джерела Тальма. Висота ночівлі 854 м.	
Всього			2 год 15 хв				
29.12.13 2-й день	2.1		7:26--8:15		Ясно без опадів. температура – 2-5 °С	1-2. Широка дорога через ліс.	Дорога до села Ізобільноє у вигляді серпантину, потрібно триматися неї. Дорога до джерела Саурган стара, непримітна але широка, тому потрібно бути уважним щоб її не проскочити. Джерело в гору в 50 метрах від ночівлі.
	2.2		8:30-9:12				
	2.3		9:30-10:35			3. Все та ж дорога через ліс, 10:35 – джерело нижче дороги. Дорога йде вниз до села.	
	2.4		10:50-11:20			4-5. Широка дорога через ліс. Спускалися до села, біля першої хати повернули ліворуч, потім вона втрачається, спуск по яру до села Ізобільне. Вийшли до села, пройшли через виноградники, густі кущі.	
	2.5		11:30-12:10			6. Йшли через село по асфальтованій дорозі, потім повернули праворуч.	
	2.6		13:08-14:25			7. Вийшли на асфальтовану трасу і повернули ліворуч. Йшли по трасі до шлагбауму праворуч від дороги біля вказівника заповідника повернули.	
	2.7		14:40-15:50		8. Йшли широкою бетонною дорогою по відкритій місцевості. Далі по ґрунтовій дорозі вздовж лавандових полів.		
	2.8		16:05-16:49				

	2.9		16:55-17:29			9. Набрали води, вдягнули фонарики й пішли через ліс по ґрунтовій дорозі. Широка ґрунтова дорога через ліс, болото, дорога виходить на відкриту місцевість до розвилки, повернули праворуч. Через 30 метрів ліворуч стара, широка, заметена дорога в гору з напрямком на Саурган, пішли нею.	
	2.10		17:35-18:10			10. Йшли старою, широкою, заметеною дорогою. Ночівля біля джерела Саурган.	
Всього			7 год 38 хв				
30.12.13 3-й день	3.1		8:30-8:57	Ясно, сонячно, вдень на плато до +20°C		1. Йшли по відкритій місцевості вгору, вийшли перед перевальним злетом. Вдягаємо спорядження. ГЛП кулуар Корбек .	Спуск з Кам'яно-Нижнього зайняв багато часу, сніг був рихлий, тому сходинки обвалувались, місцями сніг був глибше ніж по пояс. Група не розтягувалась, йшли компактно.
	3.2		9:30-9:58			2. Підходимо до кулуару. Рельєф: сніжники, місцями трав'яниста місцевість.	
	3.3		10:20-10:28			3. Відпрацьовуємо техніку пересування з льодорубом на три такти.	
	3.4		10:28-10:35			4. Рельєф: сніжник, місцями трав'янисті ділянки, кут від 30 до 50 °.	
	3.5		10:50-11:15			5. Радіальний вихід на вершину Еклізі-Бурун.	
	3.6		11:30-11:50			6-7. Йдемо по плато Четирдаг до кулуару Кам'яно-Нижній по широкій ґрунтовій дорозі.	
	3.7		12:08-12:42				
	3.8		12:42-12:55			8. Поворот на ГЛП кулуар Кам'яно-Нижній, 1А.	
	3.9		13:55-15:15			9. Спуск по кулуару Кам'яно-Нижній по сніговому кулуару, кут 45-60 °.	
	3.10		15:30-16:25			10. Йдемо через ліс й виходимо до старої канатної дороги, потім йдемо вниз до будинку який знаходиться зліва від канатної дороги, стоянка.	
Всього			4 год 57 хв				
31.12.13 4-й день	4.1		7:15-7:33	Туман, мряка близько 0°, о другій половині дня піднялись над туманом, сонячно, тепло.		1. Йшли по ґрунтовій дорозі вниз до ангарського перевалу, фото біля пам'ятника тролейбусу.	Все було круто!)
	4.2		7:33-7:48			2. Йшли по ґрунтовій дорозі доobelіску - пам'ятнику будівельникам.	
	4.3		7:48-8:10			3. Йшли по дорозі, звернули на стежину до джерела Версі.	
	4.4		8:25-9:08			4-5. Вийшли з лісу, йшли через зарослі шипшини по пересічній місцевості. Вийшли до річки Демеджи.	
	4.5		9:10-9:23				
	4.6		9:33-10:25			6. Йшли через ліс, кущі і поляни, підійшли до підніжжя хребта.	
	4.7		10:45-11:18			7. Вдягли спорядження і пішли вздовж хребта до перевального злету.	

	4.8		11:30-13:30			8. Підйом по ГЛП кулуару Хаос, 1А, кут 45 місцями 60 °. Йшли по сипусі, потім піднялися до великого каміння вище хмар. Далі йшли по кам'янистій ущелині з невеликими ділянками снігу.	
	4.9		13:40-15:00			9. Вийшли на перевал, зняли записку групи Віталія Вашука 2012р. Йшли по лісу вузькою стежиною, до плато Димерджи.	
	4.10		16:00-16:05			10. Підхід на стоянку по плато.	
Всього			5 год 41 хв				
01.01.14 5-й день	5.1		10:00-10:30	Туман, хмарно, підвищен а воло- гість, близько 0°C	1. Грунтова дорога по плато.		
	5.2		10:30-11:00		2. Дорога через ліс веде до водоспаду Джурла. 11:00 – вийшли до воспаду Джурла		
	5.3		11:15-12:00		3. Вузька стежка через ліс місцями зникає. Привал на поляні перед стежкою на Джур-Джур.		
	5.4		12:15-12:45		4. Підйом через ліс.		
	5.5		12:49-13:25		5. Спуск по азимуту через ліс, втратили дорогу.		
	5.6		13:50-14:48		6-7. Вийшли на широку ґрунтову дорогу. Спускалися до водоспаду Джур-Джур. В районі водоспаду стежина маркована.		
	5.7		14:50-15:20				
	5.8		15:35-16:10		8. Йдемо вздовж русла річки Улу-Узень до місця ночівлі.		
Всього			4 год 54 хв				
02.01.14 6-й день	6.1		7:25-7:43	Хмарно підвищен а вологість, 4°C	1. Йшли по втоптаній стежині вздовж річки.	Цікавий, легкий перевал.	
	6.2		7:48-8:20		2. Підіймаємося вгору до кулуару по азимуту. Кут підйому до 30 °.		
	6.3		8:35-9:25		3. Вдягаємо спорядження і далі йдемо по лісу до кулуару Тирке -Центральний кут 20-35°, сипуха.		
	6.4		9:35-10:10		4. Підіймається туман. Через ліс вийшли до підніжжя перевалу.		
	6.5		10:30-11:10		5. Проїшли ГЛП кулуар Терке-Нижній, рельєф: кам'яниста сипуха, місцями сніжники, кут 30-45°.		
	6.6		11:16-12:00		6. Вийшли на Тирке яйлу Накрив туман, температура -1°C. Спустилися в ліс по широкій дорозі.		
	6.7		12:50-13:23		7. Йшли по засніженій дорозі через ліс, вийшли до обеліску		
	6.8		13:25-13:45		8. Йшли по широкій ґрунтовій дорозі, болото.		
	6.9		14:00-14:30	9. Вийшли по широкій ґрунтовій дорозі до стоянки Ай-Айлексій.			
Всього			5 год 2 хв				
03.01.14 7-й день	7.1		8:45-9:05	Туман, мряка, сніг, дощ +1°C, В	1-4. Широка дорога на Чигенітру з червоним маркером. Постійно йде дощ. Дорога серпантином через ліс час від часу виходить на відкриту місцевість.	Постійно йшов дощ, місця під палатку одирати на пагорбах	
	7.2		9:10-9:53				
	7.3		10:08-10:50				
	7.4		11:05-12:00				

	7.5 7.6 7.7		12:23-13:20 13:30-14:30 14:40-15:20		другій половині дня дощ.	5-7. Широка ґрунтова дорога йде до дж. Верес Чокрак Місцевість відкрита біля лісу. Стоянка біля джерела в болоті.	трохи далі в лісі.
Всього			5 год 17 хв				
04.01.14 8-й день	8.1		9:15-10:20		Сонце, тепло, сухо +2°C	1. Йшли по ґрунтовій дорозі, звернули 1-й поворот на право. Спускаємося до пансіонату.	Лісників біля водоспаду немає, гарні стоянки, вище каскаду водоспадів
	8.2		10:30-11:00			2. Йшли по асфальтованій дорозі до джерела Котел.	
	8.3		11:10-11:30			3. Піднялися через ліс до старої ґрунтової дороги.	
	8.4		11:50-13:30			4. Радіальний вихід на каскад водоспадів річки Ускут	
	8.5		14:20-15:00			5. Піднялися по ґрунтовій дорозі до стоянки, неподалік джерело.	
Всього			4 год 15 хв				
05.01.14 9-й день	8.1		7:25-8:05		Хмарно, роса +5.5°C	1. Стежина через ліс виходить на відкриті луги.	І от нарешті море!
	8.2		8:10-8:15			2. Село Арпат (Зеленогір'я) йдемо асфальтованою дорогою.	
	8.3		8:35-9:35			3. Ґрунтова дорога схилами через виноградники.	
	8.4		9:48-10:48			4. Йшли по ґрунтовій дорозі до села Морське.	
Всього			2 год 35 хв				

3.1. Висотний профіль маршруту

3.2. Технічний опис проходження маршруту

День 1. 27.12.13

Виїхали з Сімферополя на тролейбусі приблизно в 10:20. За 2 години вийшли з тролейбусу на зупинці «Шархинський Кар'єр», біля початку села Малий Маяк. Праворуч від траси знаходиться поворот, який заходить до лісу. Є 2 дороги: хороша широка дорога, яка йде серпантином і стежки через ліс вздовж лавандових полів. Ці стежки йдуть через ліс, потім обходять його, іноді – зникають. Йшли стежкою. Стежка виходить на широку ґрунтову дорогу (серпантин), яка йде перпендикулярно до стежини. Орієнтиром також є металева труба, йшли далі вздовж неї до стоянки Парагільмен. Далі вийшли на широку дорогу і слідували нею. Напрямок руху не змінювали. Дорога виходить до воріт, які охороняються собаками. За 20 м від них є поворот ліворуч, в ліс. Дорога йде вгору, поступово звужуючись і зникаючи біля виходу на галявину(фото 1). Спустилися з галявини і вийшли на широку дорогу. Йшли далі по широкій дорозі до стоянки біля джерела Талма. Джерело знаходиться 20 метрів вище від перехрестя доріг. Зверху і знизу дороги знаходяться рівні площадки для стоянки.

Фото 1.

Фото 2. Місце ночівлі

День 2. 28.12.13

Вийшли на маршрут в 07:25 і продовжили рухатись широкою ґрунтовою дорогою, вздовж Бабуган-Яйли з східної сторони. Рухались цією дорогою через ліс впродовж 2,5 год до джерела Ай-Йорі. Дорога поступово спускається до села «Ізобільне», має багато відгалужень, легко заплутатись (що власне і трапилось). Біля першого будинку звернули ліворуч, маючи на меті скоротити шлях. Дорога виходить до балки Чашпура і втрачається. Далі йшли по яру до села через кущі. Вийшли на асфальтовану дорогу, яка спускається до вдсх. Изобильное і пішли через виноградники в напрямку плато Чатир-Даг. Пройшовши виноградники і густі кущі вийшли знову на асфальтовану дорогу, яка йшла через дамбу. Пройшовши до розвилки повернули ліворуч, до виходу на трасу. Вийшовши на трасу, повернули ліворуч і йшли асфальтованою дорогою, яка йшла серпантином до шлагбауму по правий бік від дороги з позначкою заповідної зони. Тут повернули вгору і йшли вже по ґрунтовій дорозі. Дорога широка, бетонна, йде між деревами по відкритій місцевості. Так пройшли до лавандових галявин. Далі по ґрунтовій дорозі до джерела Ак-Су. Набрали води, і пішли в напрямку джерела Саурган (місце ночівлі). Догора йшла через ліс, вкрита талим снігом, болотяна. Вийшли до поляни Узун-Алан, тут розвилка. Пішли праворуч в напрямку Саургану. Дорога йшла спочатку в напрямку джерела, але через 200 м тримала напрямок села Верхньої Кутузівки. Дорога ж на Саурган йшла вгору, непримітна, широка, засипана снігом. Через пів години піднялися до місця нашої ночівлі. Джерело знаходиться в 50 м вище від місця ночівлі.

Фото 3. Джерело Ай-Йорі

Фото 4. Дамба в селі Ізобільне. Вид на Чатир-Даг

День 3. 29.12.13

Почали рух о 8:30 до кулуару Кобек. Дороги явної не було, підіймалися по азимуту по відкритій місцевості. Піднялися до перевального злету кулуару Кобек (фото 6) перед горою Казу-Кая. Вдягнули ситеми і продовжили рух. Підхід до кулуару має сніжно-трав'яний рельєф. Під час підйому по кулуару провели тренування на сніжнику. Місце підйому обирали як найбільш засніжену ділянку перевалу з для напрацювання практики ходіння з льодорубом. Кут підйому по кулуару змінювався від 30° до 50°. Підйом на зайняв 45 хв. Після підйому залишили речі та зробили радіальний вихід на гору Еклізі-Бурун (фото 12). Повернувшись, зібралися та пішли до кулуару Кам'яний Нижній широкою ґрунтовою дорогою. Через 35 хв звернули ліворуч до кулуару (фото 13). Піднялися до, пообідали, почали спуск по сніжному кулуару. Спуск зайняв 1 год та 20 хв. Рухались спочатку зліва (по ходу руху), потім перейшли на правий бік. Кут спуску змінювався від 25° до 50°. В кулуарі багато снігу, він рихлий не підталий, тому рух ускладнюється. Місцями над снігом видніються камені. Рухаємося щільною групою. Після проходження кулуару, спускаємося, проходимо через старий підйомник до дерев'яного будинку на початку підйомника— місця ночівлі. Заплановане місце ночівлі було за Ангарським перевалом, але ми по часу туди не встигали. Тому, щоб не йти по ночі, вирішили зупинитися трохи раніше.

Після спуску з кулуару, йшли ліворуч по азимуту до канатної дороги (фото 18), від якої йшла пряма дорога до місця ночівлі.

Фото 6. Підхід до кулуару ...

Фото 7. Вихід на кулуар ...

Фото 8. Перевальний злет знизу

Фото 9. Перевальний злет зверху

Фото 10. Кулуар, яким ми піднімалися

Фото 11. Сідловина кулуару ....

Фото 12. Гора Еклізі-Бурун

Фото 13. Підхід до кулуару Кам'яний Нижній

Фото 14. Сідловина кулуару
Кам'яний Нижній

Фото 15. Кулуарний спуск
Кам'яний Нижній знизу

Фото 16. кулуару злет
Кам'яний Нижній зверху

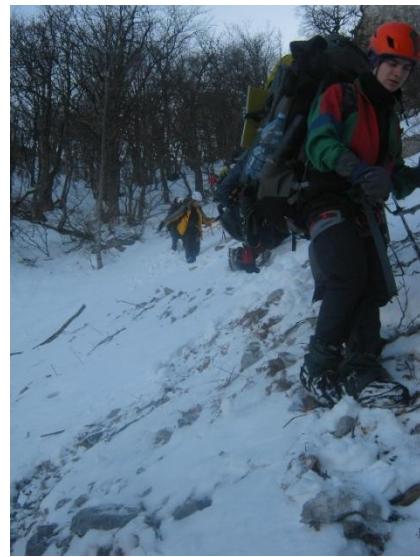

Фото 17. Рельєф місцевості

Фото 18. Канатна дорога біля м.н.

Фото 19. Дерев'яний будинок

День 4. 31.12.13

Від місця ночівлі спускалися по ґрунтовій дорозі вниз до Ангарського перевалу (фото 20). Потім перейшли дорогу і продовжували рух по ґрунтовій широкій дорозі. Початок дороги був промаркований червоним маркером. Через 15 хв дійшли до обеліску - пам'ятнику будівельникам. Продовжували рух по цій дорозі через ліс і хвилин через 5 руху звернули трохи в право на стежину до джерела Версі. Продовжували рух по цій стежині, поки не вийшли з лісу та пройшли через невеликі пусті поля. Так вийшли до річки Димерджі (вийшли на перехрестя). Перейшли через річку та не змінюючи напрямку пішли в напрямку північної Димерджі. Потім пройшли через кущі шипшини, посадки та піднялися до підніжжя Димерджі-Яйла. Вдягнули необхідне спорядження та пішли до підніжжя кулуару Хаос. Він має кам'янистий рельєф, спочатку сипуха а потім камені різних розмірів. Група йшла злагоджено, працювали так щоб на одній вертикалі не було 2-ох і більше учасників (для забезпечення безпеки під час підйому). Піднімалися праворуч (по ходу руху) для безпечнішого підйому. Кут підйому змінювався від 25° місцями 60°. Спочатку йшли по каменях вгору, а потім піднялися вище туману, де каміння та простір між ними був вкритим снігом, що ускладнювало пересування. Учасники походу йшли один за одним слід в слід. Підйом зайняв 2 години. (При сильно засипаній місцевості, час значно збільшується) Вийшовши на сідловину, знайшли записку групи В. Ващука (фото 24). Далі йшли по лісу вузькою стежиною біля південного краю плато Димерджі. Вийшли на плато і стали на ночівлю між північною та південною Димерджі.

Фото 20. Ангарський перевал

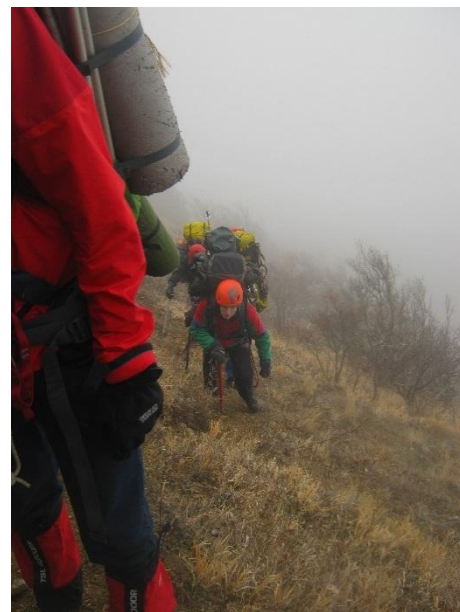

Фото 21. Підхід до кулуару Хаос

Фото 21. Кулуарний злет знизу

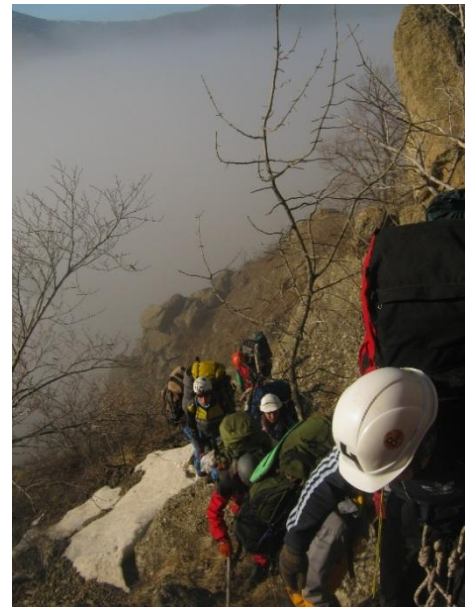

Фото 22. Кулуарний злет зверху

Фото 23. Сідловина

Фото 24. Місце ночівлі на Димерджи-Яйлі

Наверняка и вы "группа туристов
Т/с "Глобус" ~ Так как и мы.
Так вот. Совершил поход 1-й к.с.
(горный) в составе 5 человек, под
руководством Виктора Вещука,
вышла на перевал Хаос (1А)
31.12.2012г. В 15:45 со стороны
Аттарского перевала
Далее ринемся на Ю. Димерджи
и Т/с Джурас, чтобы там за?
Проблемы, вершины Квни Гоз
Все исправно, охватывают
фотожурнал перевала с какавинич
сезона.
Снега заниске ТК "Глобус"
по руководством Хердзише Артём
05 31.12.2012г.

Е наступившим и наступилим
группы! Хороши вы друзья
и в 2012 и в все последующие
годы!
Позже сунар, сачеко, середний
пик.
Команда "Момент Истия" ТК Глобус
В
Hi!!!

Фото 24а та 24б. Записка групи В. Ващука

День 5. 01.01.14

Рух почали о 10-тій ранку. Йшли по ґрунтовій дорозі по плато Димерджи. Тримались цієї дороги до розвилки і звернули праворуч, вниз. По цій дорозі дійшли до т/с Джурла. Тут гарне місце для ночівлі, багато місця для палаток також є столики та лави. За цією стоянкою звернули ліворуч у напрямку вдсп. Джурла. Після водоспаду вийшли на широку дорогу, як йшла через ліс в напрямку вдсп. Джур-Джур. Дорога звужувалася, на виході з лісу звернули ліворуч і пішли по стежині вгору. Стежина місцями втрачалася. Піднялися до виходу з лісу і спускалися далі по азимуту пошуках дороги на Джур-Джур. Знову вийшовши з лісу, за 200 м вниз вийшли на широку ґрунтову дорогу. В районі Джур-Джур дорога маркована. В 15:20 вийшли до водоспаду.

Далі пішли вздовж русла річки по ущелині Хапхал і за 45 хв були на місці ночівлі.

Фото 25. Стоянка Джурла

Фото 26. Вдсп. Джурла

Фото 27. Вдсп. Джур-Джур

День 6. 02.01.14

Почали рух в 9:15. Йшли по хорошій стежині вздовж річки поступово трохи піднімаючись від неї. Дійшли до стоянок – хороша площадка в лісі, де стояли люди, звернули праворуч і пішли в гору до кулуару Терке Центральний, кут підйому до 30°. Поступово рельєф в лісі починають проглядуватись камені. Продовжуємо підйом до великої кам'яної брили. На цьому місці вдягаємо спорядження та продовжуємо підйом. Підйом до кулуару досить крутий, місцями до 50°. Під підніжжям рельєф кам'яний, багато ділянок сипухи. Під самим підніжжям повертаємо праворуч і йдемо до самого кулуару під скелею. Кулуар ГЛП пройшли за 40 хвилин. Кут підйому на перевал 30°-45°, рельєф кам'яний з ділянками снігу. Над правою скелею перевалу є хороший орієнтир – великий грот (фото 32). Піднявшись на плато Тирке-яйла нас накрило туманом. Продовжили рух до стоянки Ай-Алексі через плато навпростець по азимуту і вийшли до засніженої дороги. По ній спустилися з плато і йшли через ліс. В районі т/с Східний Суат стоїть обеліск (фото 35). Потім дійшли до перехрестя і звернули праворуч до в напрямку джерела Ай-Алексі. Дорога широка, вже не сніжна але болотяна. В 14:30 прибули на стоянку.

Фото 28. Закінчення руху вздовж русла річки

Фото 29. Підхід до кулуару

Фото 30. Кулуарний злет знизу

Фото 31. Кулуарни злет зверху

Фото 32. Великий грот на скелі

Фото 33. Рух групи до сідловини

Фото 34. Група на сідловині

Фото 35. Група біля обеліску

Фото 36. Група біля дж. Ай-Алексі

День 7. 03.01.14

О 8:45 вийшли на маршрут. Зранку був сніг, та дощ. За 10 м вище від джерела йде дорога на т/с Чигенітра, йшли нею до розвилки. Повернули праворуч і далі аж до Чигенітри йшли цією дорогою. Дорога широка, ґрунтова через ліс, промаркована червоним маркером. Стоянка знаходиться на відкритій місцевості, тут є рівна площадка для наметів. Від Чигенітри ми пішли дорогою праворуч до джерела Верес -Чокрак (не піднімаючись на Карабі яйлу). Дорога обходила траверсом масив Тирхалу-Дере. Зупинилися біля джерела Верес -Чокрак. Тут хороша площадка для наметів, стіл і велике кострище. За 200 м по дорозі є ще одна стоянка на відкритій місцевості.

Фото 37. Група біля дж. Вересь-Чокрак

День 8. 04.01.14

Вийшли на маршрут о 9:15. Йшли широкою ґрунтовою дорогою, приблизно 300 м до роздоріжжя і звернули праворуч, дорога йшла до низу до пансіонату «Світоч». Тримались цієї дороги поки не вийшли на асфальтовану дорогу. Потім пішли вгору до дж. Котла (фото 38). Після цього, лишили речі зверху асфальтованої дороги (на ґрунтовій, старій але широкій дорозі, в метрах 40 вище від джерела) і пішли радіально до « Ускутських Водопадів». Йшли цією ж асфальтованою дорогою до таблиці з вказівником. Потім спустилися вниз і йшли по стежині.

Після того як повернулися до речей, пішли по ґрунтовій дорозі в бік села Арпат. Через 1-1,5 км стали на ночівлю. Ліворуч вгору йшла стежка до джерела, але воно було

забруднено через зсув ґрунту на нього, тому мали набирати воду в дж. Котла. Стоянка з досить рівною площадкою для наметів, є кострище і багато сухих дерев.

Фото 37. Спуск до санаторію

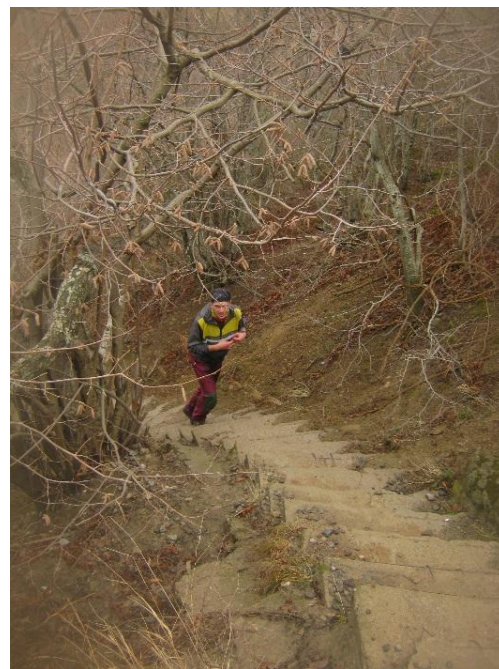

Фото 38. Спуск до дж. Котла

Фото 40. Ускутські водопади

День 9. 05.01.14

Вийшли на маршрут о 7:25. Спочатку йшли стежиною через ліс, потім через луки до села Арпат. Спускалися, минаючи траверсом схили і йшовши цією стежиною вийшли до села. Спустилися до його кінця по асфальтованій дорозі. Після закінчення села звернули ліворуч на хорошу ґрунтову дорогу, яка йшла через схили до с. Морське. Спочатку йшли між схилами потім вийшли до виноградників. Потім між виноградників по дорозі ґрунтовій йшли до роздоріжжя і звернули ліворуч (орієнтир дерев'яний сарай). Далі слідували цією дорогою до с. Морського.

Фото 41. Вид на Арпат

Фото 42. Село Арпат

Фото 43. Село Морське

Технічні перешкоди

Паспорт ГЛП кулуару Корбек та Кам'яно Нижній (1А)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						Сезон	Зима	Міжсезоння
Крим	Масив Чатир-Даг	-	Корбек	1350	N44.73784 E034.29715	1А	1А*	1А
			Кам'яний Нижній	1330	N 44,748575 E 34,316662			

- Загальний час проходження: 4 год. 57хв., (від жд. Саурган до місця ночівлі)
- Затрачено часу на підйом: 50хв., перепад висот +237 м.
- Затрачено часу на спуск: 2год 25хв., перепад висот -508 м.
- Рухались з самостраховкою: 3год. 15хв
- Рухались з попереминою страховкою: —, з перильною страховкою: —.
- Організовано пунктів страховки: —.

7. Характеристики ключової частини підйому та спуску по ділянкам:

Ділянка шляху (від - до)	Загальний час проходження (год:хв)	Довжина (м)	Крутизна (град.)	Перепад висоти (м)	Характер рельєфу	характеристика руху з страховкою (год:хв)		Кількість організованих пунктів страховки
						самостраховкою	перильною	
Гаявина Саурган – підніжжя кул. Корбек	27хв.	582м	10-15°	+135м	Стежка по трав'янистому схилу	-	-	-
Підніжжя кул. Корбек - вихід на плато Чатир-Даг	1год 5хв.	1040м	до 45°	+410м	Стежка, місцями сніговий покрив глибиною до 30 см.	50хв	-	-
Радіальний вихід на Еклізі-Бурун	1год 15хв	1630м	до 10°	+190м	Стежка, подекули сніг по щиколотку	-	-	-
Спуск кулуаром Кам'яний Нижній до поч. підйомнику	2год 25хв.	880м	45-60°	-360м	Схил вкритий глибоким снігом	2год.15хв	-	-

8. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- групове: _____

(назва і кількість)

- індивідуальне: льодоруб – 1 шт., каска – 1 шт., страх. система в комплекті – 1 шт., карабіни 2 шт.

(назва і кількість)

9. Рекомендовані місця для ночівлі: на яйлі, т/с Букова поляна, т/с Шкільна поляна, біля дерев'яного будинку біля початку канатної дороги

10. Перевал пройдено: 30 грудня 2013р.

(дата проходження перевалу)

11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: ясно, близько +5, без опадів, безвітряно.

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки.

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки.

При проходженні визначальної частини, рух щільною групою з самостраховкою льодорубом, траверсуючи схили уникати знаходження учасників один над одним. Можлива небезпека сходження лавини. Місцями каміння виходить на поверхню покриву снігу що теж може зумовити обвал чи спровокувати сходження лавини.

14. Керівник походу Козлик Олександр Вікторович.

(прізвище, ім'я, по батькові)

15. Маршрутна книжка № 51-ГЕ/13 ЦМКК, МКК ЦМКК ФСТУ. 100-00-66666555

(назва, шифр МКК, що випустила групу)

Опис проходження перевалу

З місця ночівлі біля дж. Саурган починаємо рух до підніжжя кул. Корбек (фото1,2), рухаємось по стежці. Вийшовши до підніжжя одягаємо системи. Далі продовжуємо рух по стежці, в деяких місцях йдемо по снігу, при підході до перевалу - трав'янистий схил з виходами каміння, дрібна осип ухилом до 30°. Який закінчується нескладним скельний виступом. Далі вихід на плато по сніжнику, крутизна якого до 45°. (фото 3-4) рухаємось з самостраховкою льодорубом, робимо ступені (фото 5,6). При виході на плато крутизна схилу до 10°. Радіальний вихід на Еклізі – Бурун, стежкою, яка де інде засипана снігом.

Рухаємось по яйлі ґрунтовою дорогою в сторону кулуару Кам'яний Нижній.

Фото1 – Група біля дж.Саурган.

Фото 2 – Група на підході до кул. Корбек

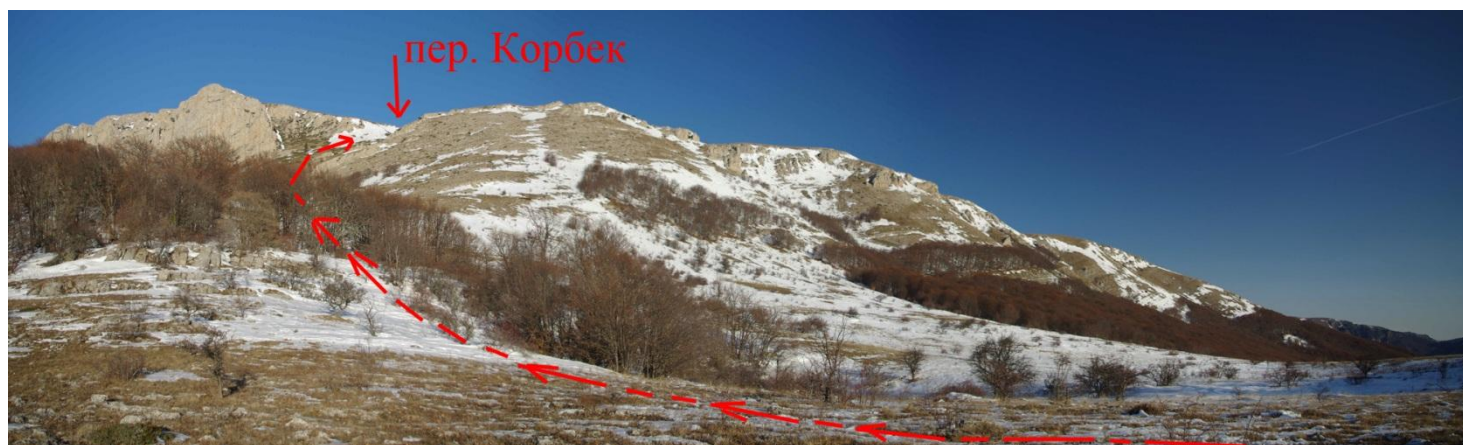

Фото 3 – Загальний вид на Корбек

Фото 4 – Група на фоні кулуару

Фото 5- Група при підйомі на кулуарі

Фото 7 - Група при підйомі на кулуар

Фото 8 - Група на виході з кулуару

Фото 9 – На вершині Еклізі-Бурун

Фото 10 – Рух по яйлі в сторону кулуару Кам'яний Нижній

Рухаючись по плато підходимо до кулуару і становимось на обід, після обіду починаємо спуск по кулуару (фото 11). Щільною групою починаємо спуск, крутизна схилу до 35°, схил вкритий товстим шаром м'якого снігу, ліс починається через 20-25 метрів після початку спуску, на більшій частини глибина снігу до 1м. Для забезпечення страховки використовуємо льодоруби. Далі рухаємось траверсом до виходу в основний кулуар. Схил потенційно лавинонебезпечний. Рухаємось далі траверсом вліво по ходу руху, дійшовши до старого підйомника (фото) продовжуємо спускатись. Дійшовши до старої дерев'яної хатини (фото), на початку підйомника стаємо на ночівлю, в 20м вище хатини джерело води.

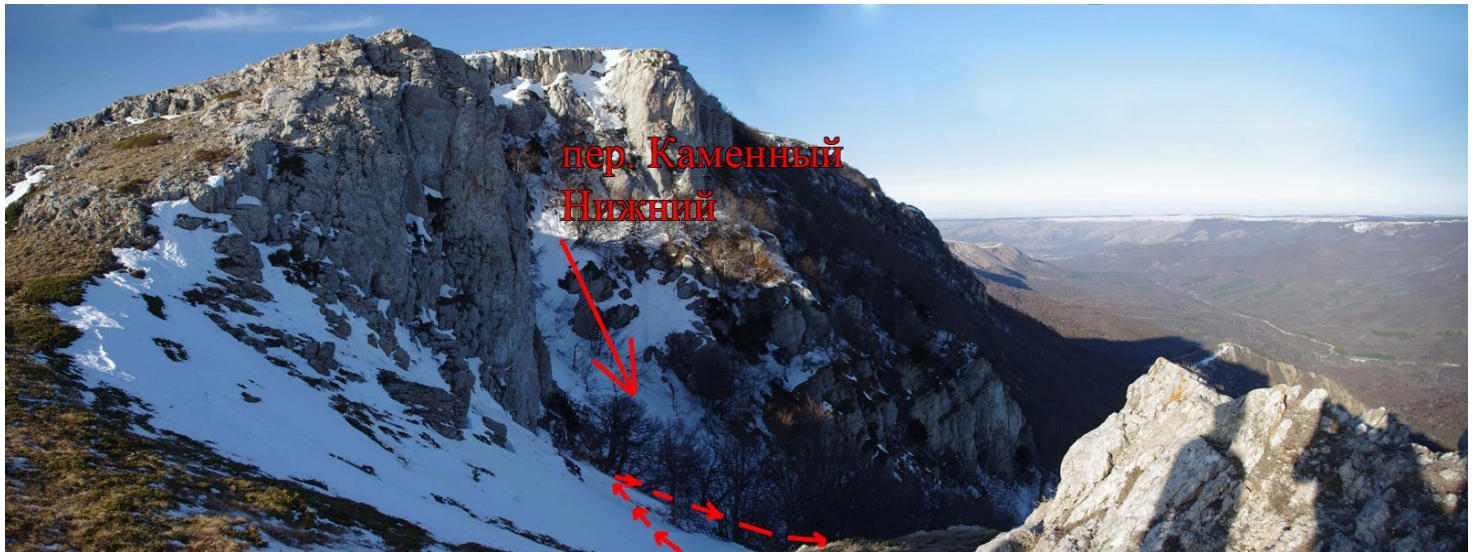

Фото 11– Вид на Кам'яний Нижній

Фото 12 – Група на фоні кулуару

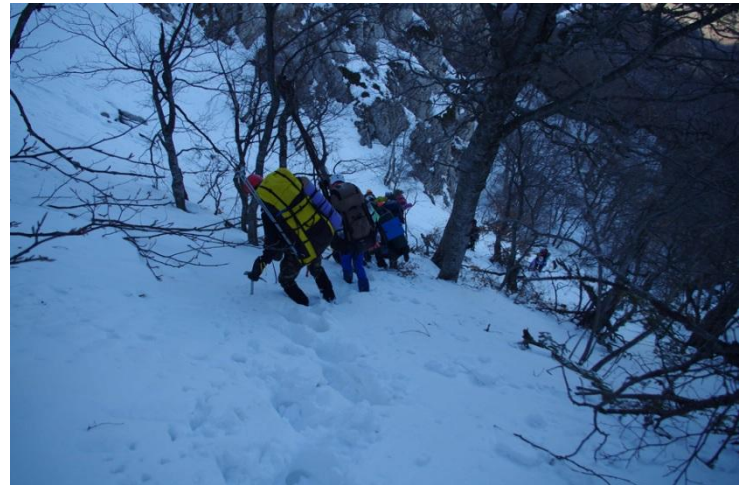

Фото13 – Спуск з кулуару

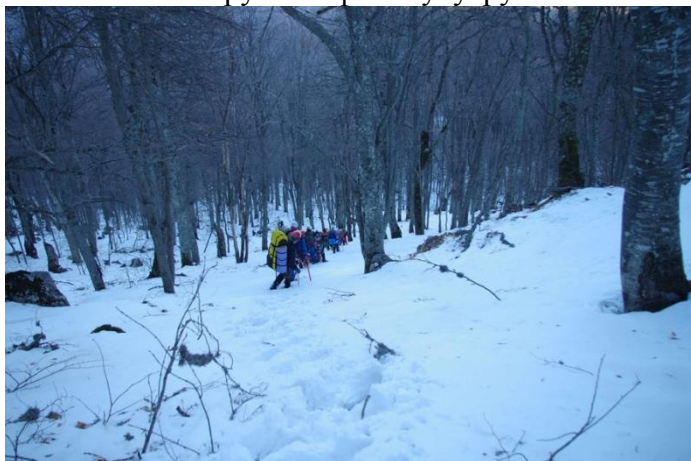

Фото 13 – Спуск з кулуару

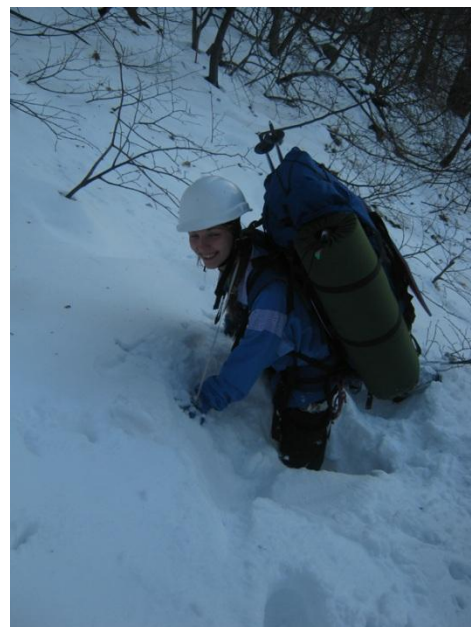

14

15

16

Фото 14,15,16 – Група на спуску з

Фото 17 – Біля старого підйомника

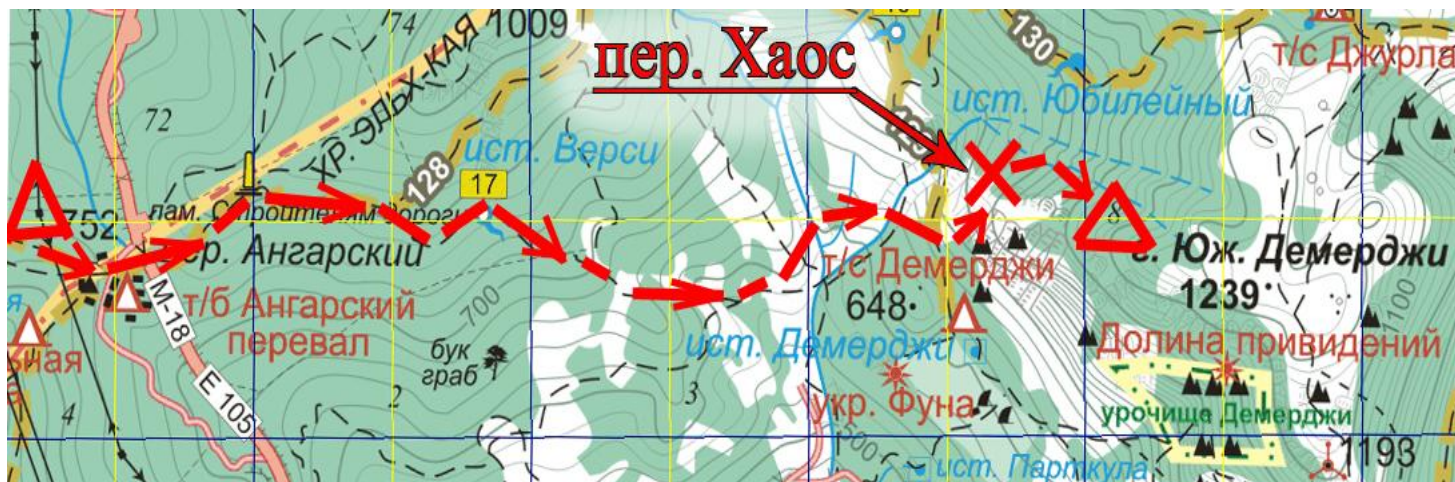
Фото 18 – Дерев'яний будинок на початку підйомника

Висновки та рекомендації

Так як даний кулуару проходився на спуск то був вибраний більш безпечний варіант. При проходженні його в зворотному напрямку рекомендується підніматись зліва при виході з кулуару Кам'яно Нижній використовувати перильну страховку.

Паспорт ГЛП кулуару Хаос (1А)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						Сезон	Зима	Міжсезоння
Крим	Масив Димерджі	д.р. Демерджі – д.р. Джурла	Хаос	950	N44,757521 E34,394932	1А	1А*	1А

1. Загальний час проходження: 5 год. 30хв, (від р.Демерджі до місця ночівлі Пд. Демерджі)
2. Затрачено часу на підйом: 5год 30хв, перепад висот +400 м.
3. Затрачено часу на спуск: 0год 0хв, перепад висот 0 м.
4. Рухались з самостраховкою: 3год. 30хв
5. Рухались з попереминою страховкою: —, з перильною страховкою: —.
6. Організовано пунктів страховки: —.

7. Характеристики ключової частини підйому та спуску по ділянкам:

Ділянка шляху (від - до)	Загальний час проходження (год:хв)	Довжина (м)	Крутизна (град.)	Перепад висоти (м)	Характер рельєфу	Характеристика руху з страховкою (год:хв)		Кількість організованих пунктів страховки
						Самостраховкою	Перильною	
Від підніжжя кулуару до сідловини	2год.10 хв	846м	20-35°	+250м	Осип різної величини, кам'яні брили. Подекуди вкритий снігом.	2год 10хв	-	-
Від сідловини до місця ночівлі	55хв.	1008м	до 30°	+150м	Грунтовий і трав'яний схил подекуди вкритий снігом	55хв	-	-

8. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- групове: _____
(назва і кількість)

- індивідуальне: льодоруб – 1 шт., каска – 1 шт., страх. система в комплекті – 1 шт., карабіни 2 шт.
(назва і кількість)

9. Рекомендовані місця для ночівлі: пер.Ангарський, дж.Версі, т/с Демерджі, Пд.Демерджі, т/с Джурла

10. Перевал пройдено: 31 грудня 2013р.

(дата проходження перевалу)

11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: хмарно, потім піднялися вище туману, ясно, без опадів, безвітряно, приблизно +10.

(хмарність, температура повітря, наявність і вид опадів, вітер швидкість та напрямок)

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страхівки.

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки.

Багато кам'яно-небезпечних ділянок. При проходженні визначальної частини, рух щільною групою з самостраховкою льодорубом, уникати знаходження учасників один над одним. Проходження ускладнюється за наявності опадів, обмерзання скал. Обов'язковий рух в касках та уникнення руху з розривом один під одним. При наявності великого снігового покриву і заледенілих каменів знадобиться перильна страхівка. Обирати шлях руху відповідно до поточних умов.

14. Керівник походу Козлик Олександр Вікторович.

(прізвище, ім'я, по батькові)

15. Маршрутна книжка № 51-ГЕ/13 ЦМКК, МКК ЦМКК ФСТУ. 100-00-66666555

(назва, шифр МКК, що випустила групу)

Опис проходження перевалу

Вийшовши зранку бачили що туман знаходиться нижче нас, і сам перевал не в тумані (Фото1) Від місця ночівлі рухаємось по промаркованій стежці через Ангарський перевал, проходимо обеліск в тумані (Фото2). Далі рухаємось до д.ж Версі по ґрунтовій дорозі, орієнтуємось за GPS, видимість 100-150м. Пройшовши через зарослі шипшини вийшли до р.Демерджи, далі через підлісок та кущі вийшли до підніжжя хребта, одягнули системи касти, далі рухались з самостраховкою льодорубом (видимість 100-150м, туман), через 20хв руху вийшли на стежку що вела до глиняно- конгломератного кулуару, далі стежкою підійшли до перевального злету, починаємо підйом схил крутизною до 45°, (вийшли вище хмар і туману) рухаємось справа по ходу руху, обходимо великі кам'яні брили, в деяких місцях нескладні елементи лазання. (фото 7) Трохи вище зліва знаходиться характерний обрив «глиняного» кольору (фото 6), рух в його напрямі ускладнюється засипаним снігом камені, йдемо обережно слід в слід, постійно перевіряючи куди стивати ногу і глибину снігу, щоб випадково не потрапити в розщелину між каменями. Йдемо по ледь примітній кам'янистій стежці піднімаємось Пройшовши далі зліва видно ущелену (3-4м шириною) перевалу, підйом по схилу 35-40° добре видно стежку по якій треба йти, вкрита листями довжиною 25-30м. Виходимо на сідловину (фото 8) Знаходимо тур з запискою, лишаємо там свою. Далі починаємо підйом до вершини Пд.Демерджи. Рух по крутому залісеному схилу вздовж обриву, на виході з лісу йдемо по сніжнику. Вийшовши на верх побачили чубові пейзажі, стали на обід. В 200м від вершини, вирішили ставати на ночівлю, і гувуватись до зустрічі Нового Року. Зустріли його в мальовничому місці з прекрасним краєвидом.

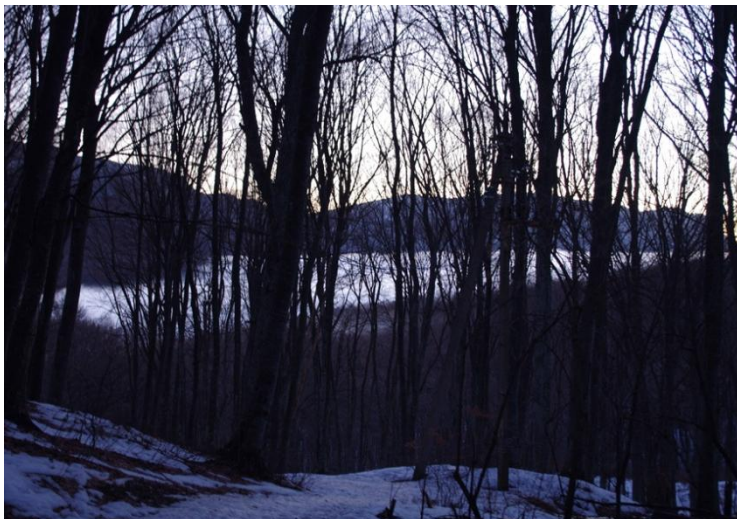

Фото 1 – Ранковий туман.

Фото 2 – Біля обеліску

Фото 3 – Загальний вид на кул. Хаос

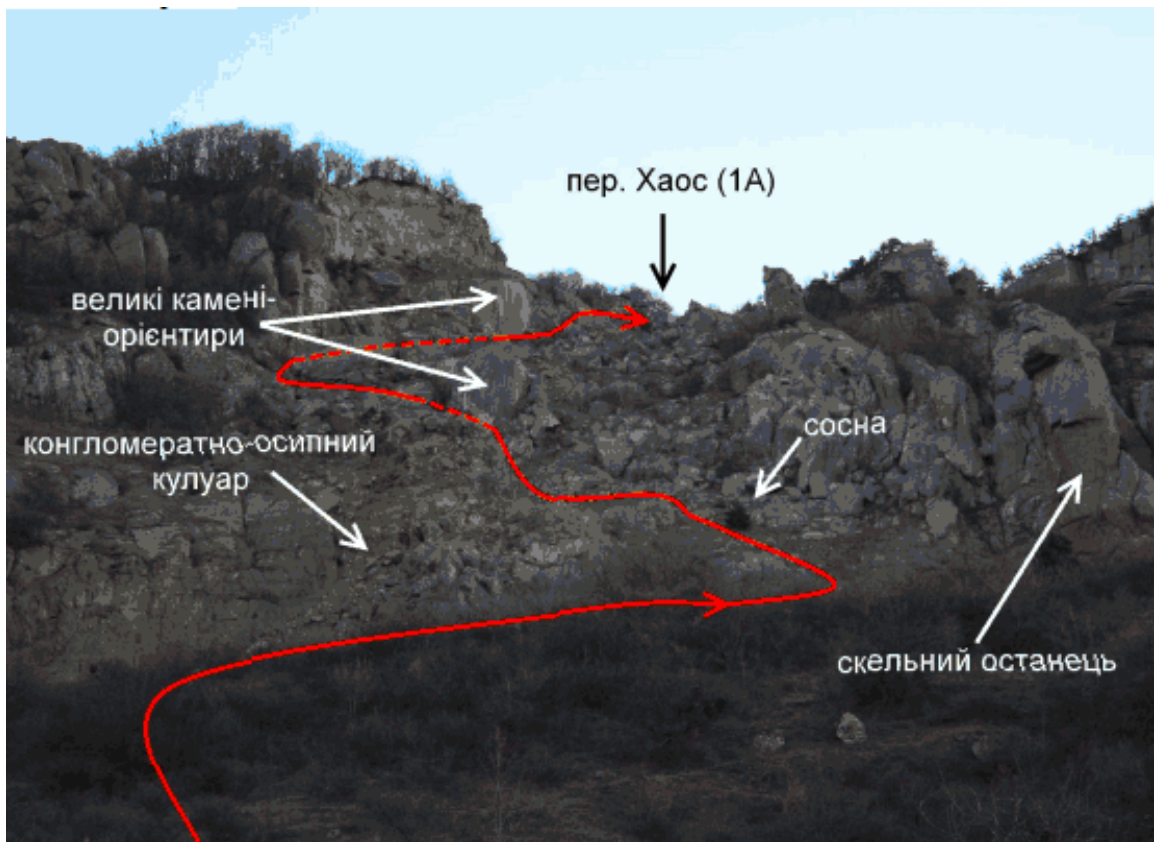

Фото 4 – Шлях підйому на кул. Хаос.

Фото 5-Рух до перевалу

Фото 6 – Схема руху

Фото 7 – Рух групи до сідловини

Фото 8 - Група на сідловині

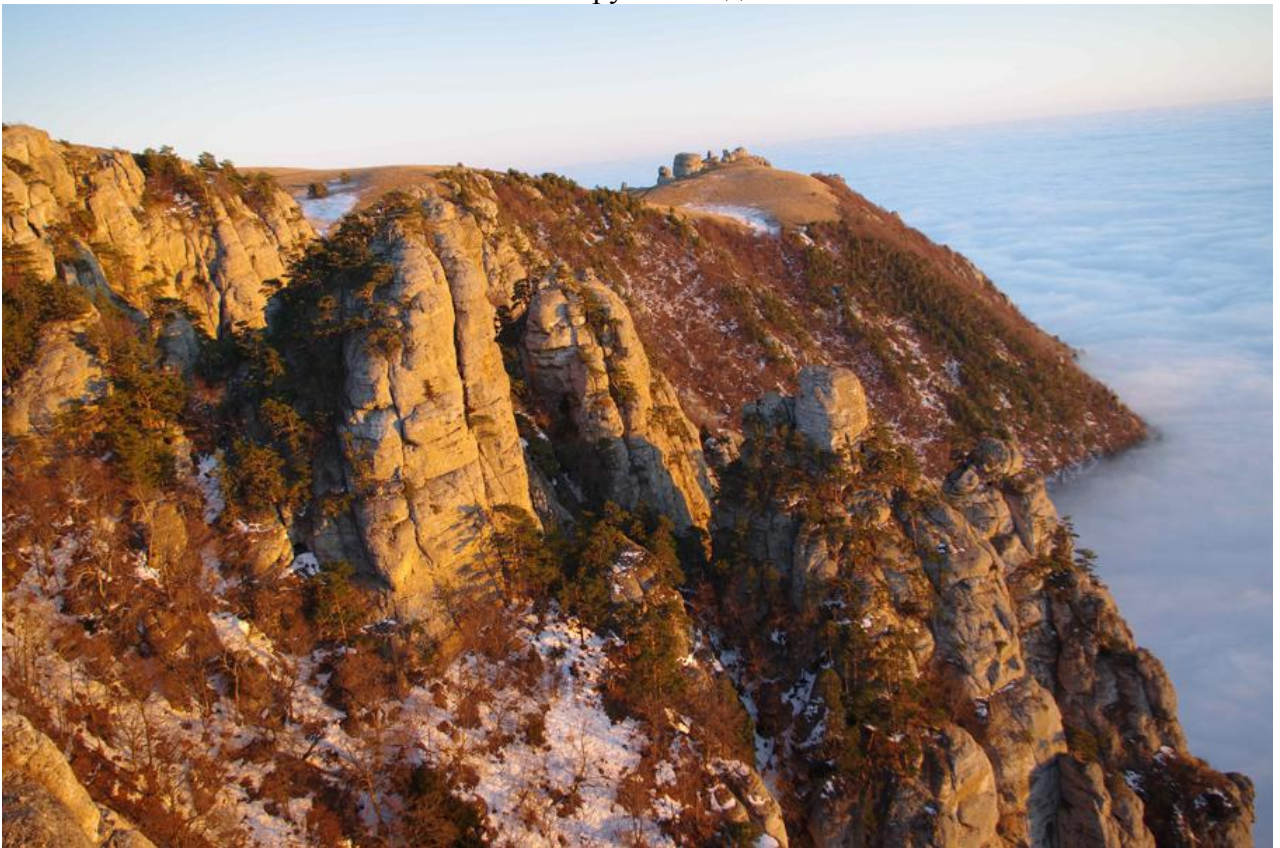

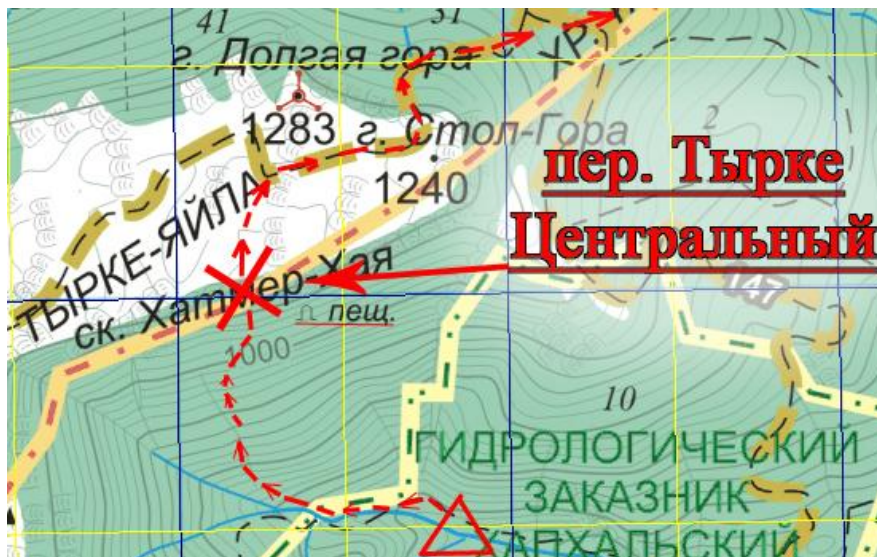
Фото 9 – Вид с плато

Паспорт ГЛП кулуару Тирке Центральний (1А)

Район	Хребет	Які ущелини з'єднує	Повна назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						Сезон	Зима	Міжсезоння
Крим	Масив Тирке-яйла	Ущ. Хапхал – р. Бурульча	Тирке Центральний	1245	44°49'01.31''N 34°26'22.87''E	-	1А	1А

1. Розташований на південному схилі Тирке-яйли, над ущ. Хапхал, найбільш помітний кулуар у цій гряді, на лівому орографічному борті якого знаходиться печера, відмічена на мапі.
2. Загальний час проходження 4:10, (від ущ. Хапхал до т/с Ай-Алексій)
3. Затрачено часу на підйом: 2:10, перепад висот +890 м .
4. Затрачено часу на спуск: 2:00, перепад висот -590 м .
5. Рухались з самостраховкою: 0:45
- 6.

7. Характеристика ключової ділянки підйому

ділянка шляху (від - до)	загальний час проходження (гол.хв)	довжина (м)	крутизна (град.)	перепад висоти (м)	рельєф	час руху з страховкою		кількість організованих пунктів страховки
						поперемінною	самостраховкою	
ур. Хапхал – скельна полиця(вхід до кулуару)	1:25	2500	20-25°	+730	Заліснений схил, з виходами каміння, в верхній частині мілка осип вкрита сухими	-	-	-
Скельна полиця – Тирке Яйла	0:45	600	30-35°	+160	Трав'янисті схили з мілким осипом, виходи скель	-	0:45	-

8. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- групове: _____

(назва і кількість)

- індивідуальне: льодоруб – 1 шт., каска – 1 шт., страх. система в комплекті – 1 шт., карабіни 2 шт.

(назва і кількість)

9. Рекомендовані місця для ночівлі: пер. Ангарський, дж.Версі, т/с Демерджі, Пд.Демерджі, т/с Джурла

10. Перевал пройдено: 02 січня 2014р.

(дата проходження перевалу)

11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: хмарно, без опадів, безвітряно, приблизно +10, на яйлі густий туман, видимість о 40м.

(хмарність, температура повітря, наявність і вид опадів, вітер швидкість та напрямок)

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки.

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки.

Потенційною небезпекою є каміння, скинуте учасниками, які знаходяться вище. Зрив та падіння учасника на незначну глибину. При засніженому схилі або заледінілому необхідно використовувати спеціальне спорядження, навішувати перила, рухатися в кішках.

14. Керівник походу Козлик Олександр Вікторович.
(прізвище, ім'я, по батькові)

15. Маршрутна книжка № 51-ГЕ/13 ЦМКК, МКК ЦМКК ФСТУ. 100-00-66666555
(назва, шифр МКК, що випустила групу)

Опис проходження перевалу

Вийшли зі стоянки в ущ. Хапхал, підіймались по стежці до струмка, який впадає в р. Улу-Узень по лівому орографічному боку, далі стежка переходить на другий бік ущелини. Біля цього місця є чудові ночівлі на 3-4 палатки (44°48'33,65"N; 34°26'41,63"E). Почали підійматись по правому борту струмка лісистим схилом крутизною до 25°. Через 400 м підйому в місці злиття двох струмків переходимо на правий берег та продовжуємо підйом в напрямку скель, які служать чудовим орієнтиром. Також непоганим орієнтиром є велика брила, біля якої робимо привал та вдягаємо системи. Далі характер рельєфу стає більш насичений мілким осипом і виходами каміння, продовжуємо підійматись, забираючи лівіше по схилу до початку перевального кулуару (44°48'54,648"N; 34°26'19,3560"E). Зайшовши в кулуар, підіймаємось в нижній його частині на правий борт, який утворює скельну полицю. Вийшовши під скелі, робимо привал (фото 2). Зайшовши в кулуар (визначальну частину) щільною групою, підіймаємось траверсами по трав'янистим схилам, вкритим мілким осипом, крутизною до 35° (фото 3), через 70 м підйому долаємо скельну сходинку висотою 1,5-2 м. Після цього кулуар розкривається (фото 5, 6) і через 50 м виходимо на Тирке-яйлу (фото 7).

Шлях спуску проходить по маркованій стежці спочатку до дж. Сулух-Оба, а потім по 163 маршруту на т/с Східний Суат та до т/с Ай-Алексій. Характер руху на спуску – схили до 10-15°, ґрунтова дорога.

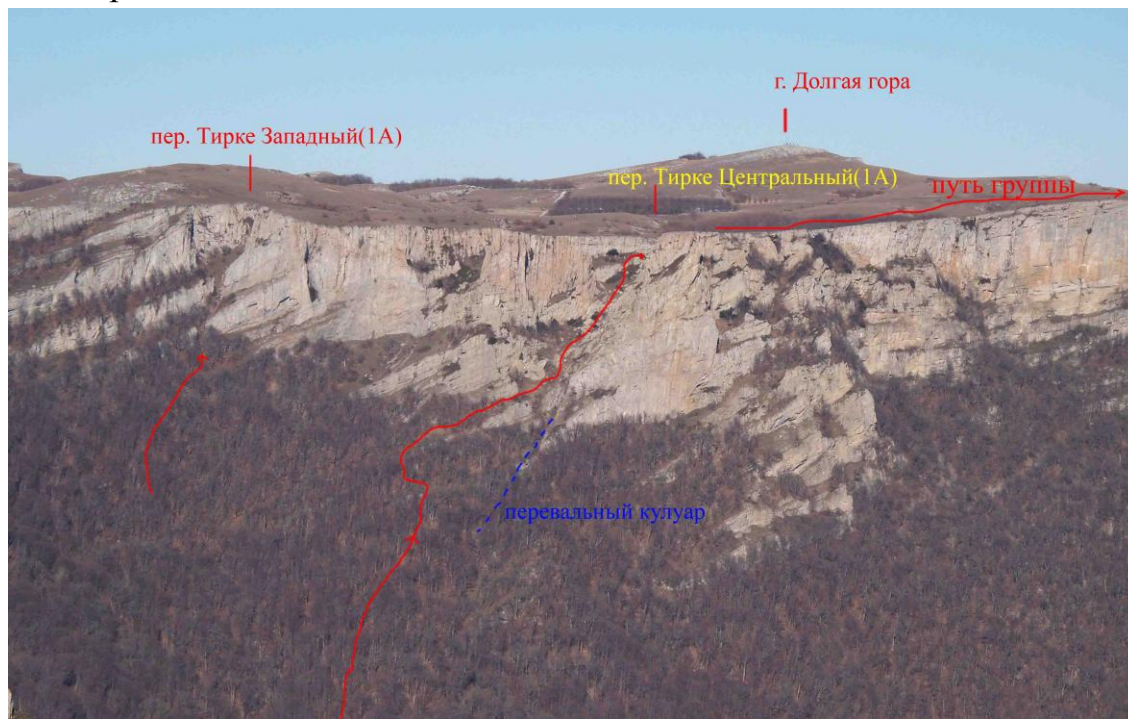

Фото 1 – Шлях групи

Фото 2 – Група на полиці перед входом в перевальний кулуар

Фото 3 – Рух вгору по кулуару

Фото 4 – Подолання сходинки

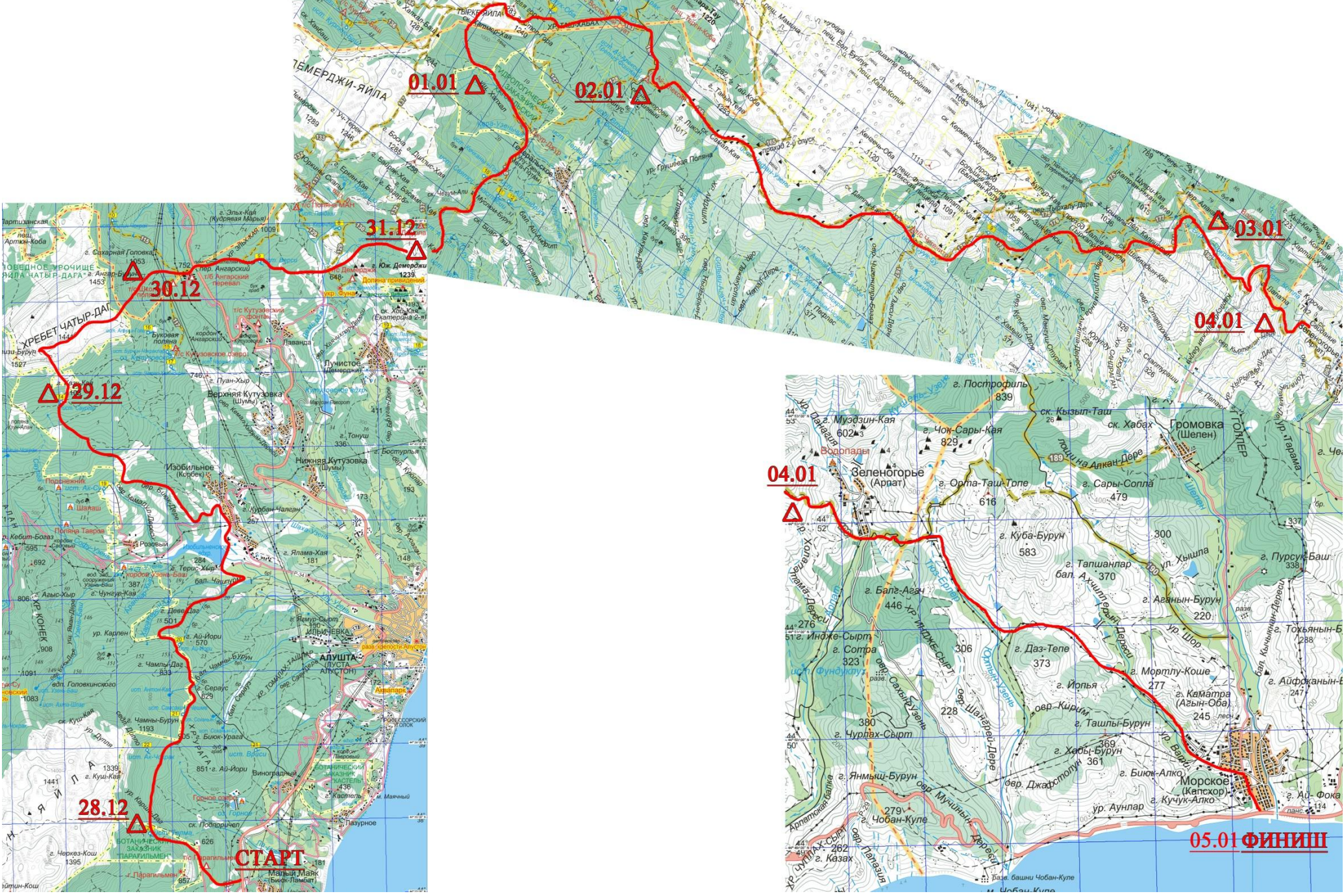
Фото 3 – Рух групи перед виходом на яйлу

Фото 7 – Група на перевалі

3.3. Картографічний матеріал

4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту

За своєю напруженістю та локальними технічними перешкодами пройдений маршрут відповідає гірському походу першої категорії складності. Загальна ідея та цілі походу були виконані, в результаті був сформований колектив, учасники якого здобули навички пересування різними формами рельєфу та схилами різної крутизни, необхідні для походів більш високої категорії складності.

При підготовці походу група розраховувала на достатню кількість снігу як на локальних перешкодах, так і між ними, поряд з помірним фізичним навантаженням дозволило отримувати неабияке естетичне насолодження від проходження маршруту в теплому зимньому Криму. Витрати ходового часу розраховувались по формулі Лебедева, і для кожного дня складали близько 6 годин (8 переходів по 45 хвилин). Наявність снігового покриву дала змогу відпрацювати техніку пересування сніговими схилами. І поряд з цим цілком вдалося здобути досвід організації бівуаку при від'ємних температурах.

В зимових умовах, на нашу думку, слід ставати на бівуак не пізніше 16:00, щоб встигнути розпалити багаття, та організувати дозвілля групи, так як в сутінках час на виконання тих самих дій з організації табору збільшується вдвічі. Маршрут походу, як бачите, лінійний з закінченням біля моря в кінці походу. Саме такий маршрут, на нашу думку, і є найраціональнішим в Криму, бо море є непоганим стимулом проходження, а також за помірну ціну там можна привести себе до ладу, та підготувати себе до цивілізації.

Підготовка до походу включала в себе основи техніки пересування різними формами рельєфу та схилами різної крутизни, як з самостраховкою так і з використанням мотузок, також особливу увагу приділялось фізичній підготовці учасників.

В поході пройдено наступні ГЛП:

1. кул. Корбек + кул. Кам'яний Нижній (1А) – перешкода з чітко вираженою визначальною частиною. При проходженні був складний спуск, який при відсутності снігу є більш безпечний.

2. кул. Хаос (1А) – даний кулуар був пройдений на підйом. фізично виснажливий перевал з елементами легкого скельного лазіння, цікавий в плані різноманітності рельєфу при проходженні та своїми краєвидами.

3. кул. Тирке Центральний (1А) – кулуар в проходженні якого найбільш яскраво виражені елементи фізичного навантаження та технічної складності. В підйомний кулуар необхідно заходити по скельній полці, розташованій зліва при підйомі на перевал. На злеті рухатись щільною групою, при обледенінні скельних сходинок можливе використання мотузок, також на проходженні вниз в групі можливе використання перильної страховки, для забезпечення психологічного комфорту в групі новачків. Даний перевал, на нашу думку, є класикою для проходження в поході 1 к. с.

Слід зважати на те, що при наявності глибокого снігу на даних кулуарах затрати часу на їх проходження суттєво збільшуються, і тому слід планувати проходження даних перешкод з ранку. На всіх перешкодах як знизу, так і зверху можна ставати на ночівлі, однак не рекомендуємо ночувати на плато, в зв'язку з низькою вітрозахищеністю та відсутністю води.

Виходячи з великої чисельності групи при проходженні перевалів була обрана така тактика: керівник йде спереду, розвідуючи та вибираючи шлях групи, далі особи чарівної статі, чергуючись із хлопцями, в кінці помічник керівника та в кінці найсильніший учасник.

В результаті пройдено 105 км та 3 ГЛП складністю 1А з сумарним набором висоти 5226 м, що характерно для гірських походів першої категорії складності.

5. Додатки

5.1 Склад групової аптечки

Назва	Кількість
Загальне	
ножниці	1
Термометр ртутний	1
джгут	1
Рукавиці стерильні	1
Рукавиці не стерильні	2
піпетка	1
Екстремальна	
нашати́р	1 банка
Бинт стерильний	1
Бинт не стерильний	1
Лейкпластир	
Перекис	1
Вугілля активоване	10 табл
анальнін	
цитрамон	
вата	
Валідол	10 табл
Простудні	
піносол	1
фармазолін	2
Мілістан мульті	10 табл
хлорофіліпт	1
синупред	10 табл
лізак	9 табл
стрепсілс	30 табл
вокасепт	10 табл
фармацетрон	7 уп
Жарознижуючі та знеболюючі	
бісептол	10 табл
амоксил	10 табл
Ацетилсаліцилова кислота	10 табл
тампалгін	9 табл
анальгін	10 табл
ценаризін	10 табл
німід	10 табл
цитрамон	10 табл
кетолак	10 табл
Шлункові, печінкові та ниркові	
домідон	10 табл
Вугілля активоване	50 табл
атоксил	2 пак
артихол	12 табл
лоперамід	10 табл
піфуроксазід	10 табл
фестал	10 табл
лоперамід	10 табл
ранітідін	10 табл
регідрон	2 уп
смекта	4 уп
левомецетин	10 табл
альтан	10 табл
лофлатил	10 табл

Спазмолітики	
Спазмомен	6 табл
Но-шпа	10 табл
ерцево-судинні	
валідол	9 табл
Корсалмент	10 табл
Валер'янка	1 банк
гліцесид	8 табл
Антигістаминні	
Лоратидин	10 табл
Очні	
Окмістин	1 бан.-крапл
софрадекс	1 бан.-крапл
Борний спирт	1 бан
Вологий кашель	
Мілістан від кашлю	10 табл.
Сухий кашель	
Пектолван стоп	10 мл.
Заспокійливі	
корвалол	10 табл
Запалення шкіри та м'язів, суглоби	
найз	1 тюб
Хит дип	1 тюб
Солокосерил	1 тюб
Псило-бальзам	1 тюб
спасатель	1 тюб
актовегін	1 тюб
Антисептики	
перекис	2 бан
йод	1 бан
Зірочка	1
Бфб	Гель, 1 шт
зеленка	
Перев'язувальні	
Пластир бактерецидн.	
Пластир 2.5 см	1
Вата не стерильна	1
Бинт еластичний	2
Бинт стерильний 500*10	2
Бинт не стерильний	2
Вата стерильна	1
Наколінні пов'язки	2
Адаптогени	
ехінацея	20 табл

Загальна вага аптечки 2.100 кг

5.2. Загальна вага продуктів та спорядження на групу та в середньому на людину (45еге. 45еге.), розподілення ваги між учасниками.

1	Гречка	2200
2	Рис	2200
3	Пшеничка	2000
4	Кукурудзяна крупа	2000
5	Манна крупа	2400
6	Вермішель	2560
7	Пюре картопляне	240
8	М'ясо в салі	5655
9	Сир (еквівалент м'яса для 45егетаріанців)	2700
10	Сало	760
11	Шпик	1300
12	Ковбаса	1300
13	Балик	1560
14	Квасоля	135
15	М'ясо сушене	500
16	Сир	720
17	Сир ковбасний	720
18	Сирок плавлений	1280
19	Масло	1056
20	Паста томатна	1248
21	Лимон (2-3 шт)	200
22	Картопля суш.	3200
23	Гриби сушені	144
24	Морква суш.	672
25	Цибуля суш.	474
26	Зелень суш.	204,8
27	Капуста білокачанна суш.	280
28	Перець болгарський червоний суш.	192
29	Буряк суш.	496
30	Хліб з поїзда	640
31	Сухарі чорні скибочками	1200
32	Сухарі чорні кубиками	2000
33	Сухарі білі скибочками	1200
34	Сухарі білі кубиками	1200
35	Цукор	6000
36	Сіль	672
37	Пряності	358,4
38	Гірчиця гостра	1248
39	Хрін гострий	1040
40	Чай	928
41	Какао	499,2

42	Компот (яблука)	720
43	Печиво кругле солодке	3200
44	Печиво вівсяне	1600
45	Вафлі	1440
46	Зоопарк	1600
47	Крекер з маком	1600
48	Бублики солодкі	2400
49	Молоко згущене	3000
50	Шоколад	4800
51	Льодяники	1000
52	Шоколадні цукерки	2500
53	Грецький	1200
54	Інжир	400
55	Фундук	1200
56	Миндаль	800
57	Кешью	1200
58	Фісташки	800
59	Курага	2240
60	Ізюм	1440
61	Ананас	800
62	Цукати	800
63	Вишня	400
64	Банан	1200
65	Чорнослив	800
	Всього	92322,4

Розподілення ваги продуктів та спорядження за людьми

		Спорядження + Їжа (в деталях)	Маса спорядження
1	Маша	Аптечка командна (2100), Термос 1л (1550), Шоколад (1200), Вафлі (1550), Макарони (500).	3550
2	Саша	Спальник (2170), Мотузка (3200), Цукор (2000), Пальне (4000).	5370
3	Надя	Спальник (1520), Термос 1л (1550), Сіль + Пряності (2500), Шоколад (800).	3070
4	Максим	Спальник (2000), Спальник (2200), Кошки (890), Плеєр (350), сир для вегетеріанців(900), чай+сухарі чорні кубиками (2500), шоколад + сухарі білі куплені (1800) сухофрукти на манку (2000).	5440
5	Марина	Дно шатра (800), Термос 1л (1550), Тент (1000), сир для вег (900), шоколад (800), бублики (1600).	3350
6	Ваня	Спальник (2100), Мотузка (3200), Шток від шатра (350), какао + компот (1200), згущене молоко (2000), хрін + гірчиця (1900), макарони (2000).	5650
7	Саша	Шатер (5500), Манна крупа(2400), цукор (1000), печиво (3200), суп. Набор (500).	5500
8	Богдан	Спальник (1500), Котли + миски + черпак + мочалка (3880), Печиво (3200), шоколад (800), згущене молоко (500), рис (2200), суп. Набор (500).	5380
9	Міша	Спальник (1880), Фотоапарат (1000), Термос 1.8л (3600), Пшенична + кукурудзяна (4000), шоколадні цукерки (2500).	6480
10	Віталік	Пальник 1 (730), Пальник 2 (400), Скотканина + вітрозакхист + розпал + тирса (368), Спальник (1880), томат + суп набор (1560), картопля (3200), цукор (2000), карманка (2625).	3378
11	Даша	Гречка (2200), Сало + Шпик (2060), м'ясо сушене (500), карманка (1313).	0
12	Вася	Спальник (1640), 2 петли (100), Кошки (790), термос 1л (1550), Ковбаса + балик (2860), квасоля + льодяники(1350), цукор (1000), згущене молоко (500), Карманка (2625).	4080
13	Настя	Спальник (1800), Фотоапарат (350), ЖПС (350), Термос 1л (1550), Сир плавлений (1300), Карманка (1313).	4050
14	Таня	Спальник (1800), Термос 1л (1660), масло (1100), твердий + ковбасний сири (1440), бублики (780).	3460
15	Валера	Шатер (5800), карманка (2625), Пальне (4000).	5800
16	Сергій	Рем набор (650), Термос (1550), Спальник (2200), пила цепная (180), тушонка (5500), сир для вег (900), крекер з маком (1600).	4570
Σ	69228	92322	161550

Всього 161 кг 550 гр. З них вага продуктів складає 92 кг 323 гр. Загальна вага продуктів та колективного спорядження на чоловіка складає 122 кг 14 гр, на жінку – 39 кг 536 гр. Середня вага на одного 10 кг 97 гр

5.3. Кошторис витрат на похід

Витрати	На 1 особу	На групу
Квитки	по студ. квитку 137,18, повний 250,34	1465
Трансфер	68,75	1100
Прожиття	62,5	1000
Продукти	193,6 – вегетаріанці /278,55 - невегетаріанці	4201,7
М'ясо	84,95	1104,35
Реєстрація в КСС		190
Всього:		9061,05